

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Conuentus Zuinglianorum Bernae habitus, in quo Zuinglij doctrina
recepta fuit & approbata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Foraliter percipi. Secundo, Christi corpus atque sanguinem in Missa sacrificia pro uiuis atque mortuis offerri. Tertio, virginem Mariam & reliquos sanctos pro intercessoribus esse inuocandos. Quarto de Sacramentorum numero. Et c. vera hæc tenentur docuisse Ecclesiam & adhuc docere. Quinto, post hanc uitam locum esse, in quo anime nondum omni contagione libera nequam celestis gaudij fiant participes, purgantur. Sexto, infantes fidelium in peccata mortali nasci. Septimo, non S. Ioannis, sed Iesu Christi baptismo peccatum originale deleri. Hoc modum Lutheri quam Zuinglij doctrina in hoc conuentsu praeclare damnata fuit, ac statutum ut nihil tam in doctrina quam cultu diuino hæc tenentur uisitati inueneretur. pœna etiam decreta sunt in eos qui contra fecissent, ac lecti iudices, promisso inuicem factio, quod ab uno pago statutum fuerit, id à reliquis ratum habitum iri. Hæc tenentur bene illi sancire illa quidem, sed & oportebat decreto huic insistere, & Tigurinos, qui soli uiribus erant impares, ad decreta faciendâ cogere. Sane Zuinglius & tu hoc arconitus, quo se recipere habiturus non erat, qui soluto enerui in exequendo conuentsu, resumptis uiribus suos postea rursus excitare; & tam uoce quam scriptis animare non cessabat. Faber qui Zuinglium prouocauerat, ubi cum in latibulo suo continere se uidit, scriptis remegit, quæ adhuc exstant, in quibus enormis Zuinglij contradictiones, & Oecolampadij in solo articulo de Sacramento altaris, centum & quinquaginta falsitates seu mendacia demonstrat. Huius exemplo Rossensis quoque in Anglia Episcopus, cuius memoriam nulla unquam delebit oblitio, utriusque errores duobus doctissimis libris editis, refutauit.

VI. Promulgato hoc apud Helueticos decreto, quod factum fuit Anno M. D. XXVI. Zuingliani priuatum rebus suis intenti, publice nihil aut sunt, donec Anno M. D. XXVII. Bernates, quorum præcipua est in Helueticis potentia, eo proculcato, aliam suam in urbe disputationem decreuerunt, (g) Zuinglio potissimum instigante, qui uelut è longo animi deliquio recollectis uiribus, ad pristinam ferociam redierat. Causam apud reliquos pagos prætexebant Bernates, quod religionis dissidia indies aufererent, nec eadem esset etiam eorum quæ Zuinglio adhererent doctrina, & noua seclâ passim gliscerent. Per id enim tempus sacerdos quidam è progressus est infania, ut publicis in concionibus diceret, iam id tempus adesse quo Iesu Christi Euangelium finem habiturum, & noua lex sit introducenda. Nam ut Moysica lex mille tantum & quingentis annis durauerit, sic Christi

quoque legem non diutius duraturam, sed iam periodum suam absoluisse. Anabaptista præterea & alij hæretici è Morauia & aliunde irrepentes, simplicem plebem seducere, & mirum in modum ludificari cœperant, sic ut trecenti circiter (quemadmodum eius temporis historici testantur) à phreneticis eiusmodi doctoribus persuasi & à diabolo excacati, in montu cuiusdam iugum conscenderint, expectantes ibi dum unâ cum anima & corpore in apertum caelum susciperentur. Sed ad Bernates redeo, qui, uti dicere cœpimus, edito scripto futuræ in sua urbe disputationi diem constituerunt, ad eamque finitimos conuocauerunt Episcopos, monitos, ut si uenire ipsi nollent, suos mitterent Theologos. Deinde leges etiam perscribunt, & ut in decidendis controversijs sola S. scriptura pondus & auctoritatem habeat, edicunt, & omnibus undecumque è uenturis, publica fide cauent, simulque themata, de quibus disputandum esset promulgant. Acceptis litteris, Lucernates, Vrani, Suicij Vnterwaldij, Tugiani, Galreani, Friburgenfes, Soluturij, proluxo scripto grauissimisque uerbis hortantur ut ab instituto desistant, ut quod decreto Badensi maxime aduersetur, & ad initi fœderis ac pacti uiolationem pertineat. Addunt, non licere ulli populo aut provincia formam religionis aut doctrinam mutare, & quæ ab Ecclesia recepta sunt, in dubium uocare, sed hoc ad totius orbis pertinere Concilium. Quod si turbulenti aliquis nouum adferat doctrina genus, eum statim comprehendendum & secundum leges puniendum esse, &c. Nihil his omnibus commoti Bernates, pergunt, & actionem ad constitutum diem inchoant. Eo Basileenses, Schafusiani, Tigurini, Abbecellenfes, Sangalliani suos miserant. E Germania quoque nonnulli ab eiusdem religionis socijs, uelut auxilij ferendi causa summissi sunt. Fuerunt ibi Zuinglius, Oecolampadius, Wolfgangus Musculus, Capito, Blaurerus & Hallerus. Episcoporum uero nemo uenit, ut qui eiusmodi profanorum & à Deo derelictorum hominum conciliabulis præsentia sua auctoritatè aliquam addere nollent. In quo tamen petniciose ab eis peccatum fuisse, postea deprehensum est, eo fere modo quo à Iudeis olim, qui de Sabbatû uiolarent, Romanis, quorum dux Pompeius erat, præde potius fieri, quàm atma ad sui defensionem expedire maluerunt. Theologorum enim, quos doctissimos habebant, operâ facile Zuingliani quæ sibi sumplerant, prærogatiuâ extorquere, & hæreseos cursû, quæ magnas inde vires accepit, sistere potuissent. Vnus Reli-

Ec 3

glo-

g. Anasimæ Eccl. Cathol. Tr. 2. Diss. Bern. p. 23.

giosus Augustinianus in aciem prodijt: cui perpetuum Catholicæ religionis à sæculo in sæculum sine vlla interruptione consensum alleganti ac demonstranti, Iudices seu præfæcti disputationis, quod lege cautum dicerent, ne quidquam præter Scripturam adferretur, silentium imposuerunt: quasi Scriptura sui ipsius interpres, & eorum qua ipsa parit dubiorum iudex esse possit; quum sciamus omnes in religione controuersas è diuerso Scriptura intellectu seu interpretatione esse exortas, ipsam vero sine anima quasi esse, nec ex seipsa ostendere posse quam pars verum sub verborum cortiscibus latentem pro se habeat intellectum, ut alioloco quando de Francis nostris Euangelicis sermo erit, amplius docebo. Et Catholicus quidem ille Monachus, Quandoquidem, aiebat, antiquos Patres & Ecclesia Doctores hanc controuersiarum iudices admittere recusatis, & è priuato vestro, quem Scriptura ad singulis, seu omnino diiudicari vultis, arena non inuisus excedo, & in pace vos relinquo, si modo pax vlla inter vos esse potest. Sicigitur noui illi Prædicantes sine vlllo antagonista, sine vulnere ac puluere triumpharunt. Quid si Iudæi ijs Christi Saluatoris nostri verbis offensi fuerunt, quibus affirmasse videbatur, se templum illud Hierosolymitarum, in quo ædificando tot anni fuere consumti, ab ipsis destructurum, & triduo reædificaturum: quid ijs facere debemus, qui non totis viginti diebus Catholicam religionem, mille & quingentorum annorum spacio ab infinitis quasi operarijs reædificatam, penitus aboleuerunt, eiusque loco nouam quandam ex sui cerebri modulo adstruxerunt? Sic ergo Bernates, Tigurinorum exemplo, Catholicæ Ecclesiæ valedixerunt, & Missis, aris atque statuis vbique sublati, Pontifici eius capiti, obedientiam renunciarunt. In hac ciuitate sedem postea sibi delegit VVolfgangus Musculus Lotharingus natione: qui relicta monastica professione, extrinam aliquamdiu fecerat, sed ad litterarum studia reuersus, & apud Bucerum educatus, quum conscientia metu Argentina profugisset, Bernam commigravit, & diu ibi Superintendentis munere fuit perfunctus: quod munus primum Bertholdus Hallerus Canonicus apostata, deinde Franciscus Colcus excucullatus monachus vsurparant. Quo vero tantæ rei conseruaretur memoria, Senatus Bernensis rei gestæ historiâ auratis litteris columnæ inscribi iussit. Bernatum vestigia mox sequuti sunt Geneuenses; de quibus in Caluinisimi explicando origine, dicendi locus erit. Constat certe, Bernatum Confessionem à Geneuensi multum initio discrepasse; quod inter

alia impressa quædam folia, Simonis Coludri nomine inscripta, sed reuera Caroli Molinæ opus, qui paucis ante obitum annis Caluinismum deseruerat testantur, Caluinum nempe Bernam venisse, ut hæreseos crimè, cuius à ministris quibusdam insimulatus fuerat, à se amoliretur; quinetiam Senatus decreto prohibuitum fuisse, ne quis Caluini Institutionum librum vnam habere. Porro illud A Catholicum Decretum Bernatum Eckius scripto oppugnauit, non tamen eo successu qui sperari poterat, si præfens cū Zuinglianis ante factum illud decretum fuisset cōgressus. Lutherus vero contra eosdem ac reliquos Sacramentarios non minus acriter tonabat ac fulminabat, ut libro II. diximus. Eodem tempore Ambrosius Blaureus monasticæ vitæ defector, Thomæ Blaurei fratris, cuius utpote consulis magna erat in vrbe auctoritas, fauore Zuinglij, Euangelium Lutheri Constantiam inferre conatus, vnâ cū fratre non multo post eiectus fuit ut Beza penè defleuit, ista verificando scribens:

*Onimis inconstans Constantia! quis furor ille,
Membra sacra ut cæcus detrunces ipsa, tuumq;
Seruitio collum subdas! Vane verificator, quia*

Constantia in Fide 1500 annorum est Constans, tibi Homini religionis nouæ, a spiritu ignoto excitatæ, professori est Inconstans! & Schismaticos sacrilegosque eijciedo, tibi sacrilego sacris eicit. Et libertatem veram retinendo in Christo tuo vili iugo se nolens subdere, debet videri feruitium induisse, Agape profane.

DE CIVILI HELVETIORVM bello & metua laniena: ac de Zuinglij morte.

CAPVT IV.

ARGVMENTVM.

- I. Zuingliani res Basilea turbant.
- II. Heluetia populorum natura bellicosa.
- III. Basileenses & Tigurini sese armant.
- IV. Zuingliani victi ac prostigati.
- V. Zuinglij mors in bello interfecti.
- VI. Catholicorum victoria.
- VII. Heluetij post primam Catholicorum victoriam in pace viuunt.
- VIII. De Rhetorum (qui Grifones vulgo) statu & religione.

I. FIER